

Львівський національний університет імені Івана Франка
(повне найменування вищого навчального закладу)
Філологічний факультет
Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Художня парадигма сучасних слов'янських літератур

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 03 Гуманітарні науки
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 035 Філологія
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізації:
035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська
035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька
035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська
035.039 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словенська

факультет (назва спеціалізації)
філологічний
(назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2023 рік

Робоча програма «Художня парадигма сучасних слов'янських літератур» для студентів
(назва навчальної дисципліни)
за спеціальністю 035 – філологія, спеціалізації: 035.035 слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – сербська, 035.036 слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – словацька, 035.038 слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – чеська, 035.039 слов'янські мови та літератури (переклад
включно), перша – словенська освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр». – Львів:
ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. – 9 с.

Розробники:

Татаренко А. Л., професор кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона
Свенціцького,
Моторний О. А., доцент кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона
Свенціцького

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона
Свенціцького

Протокол від “31” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

_____ (доц. Сорока О. Б.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

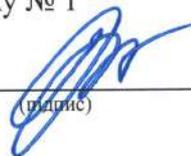
“31” серпня 2023 року № 1

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 1 від “31” серпня 2023 року № 1

“31” серпня 2023 року

Голова

_____ (доц. Крохмальний Р. О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>03 гуманітарні науки</u>	Нормативна (за вибором)	
	Спеціальність <u>035 філологія</u>		
Модулів – 1	Спеціалізація	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4 (2/2)	35.35 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська, 35.36 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - словацька, слов'янські мовита літератури (переклад включно), перша – чеська. 035.039 - слов'янські мовита літератури (перекладвключно), перша – словенська.	2-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: семестр: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>Магістр</u>	16 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Самостійна робота	
		58 год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи для денної форми навчання становить 35,5 % / 64,4 %

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Завданням курсу «Художня парадигма сучасних слов'янських літератур» є ознайомлення студентів-славистів з найновішими тенденціями розвитку прози у літературах слов'янських народів та їхніми чільними представниками. Вивчаючи цю дисципліну, студенти отримують широку палітру інформації літературно-теоретичного й історико-літературного характеру, вчать оперувати термінами постмодерністської літературної теорії і в їхньому світлі аналізувати твори постмодерного письменства, а також знайомляться з найсучаснішими тенденціями розвитку української та зарубіжної прози (передовсім слов'янських літератур).

Завдання:

- сформувати у студента розуміння головних тенденцій розвитку літератури кінця ХХ- початку ХХІ століття на прикладі зміни поетикальних прозових і поетичних парадигм у слов'янських літературах;
- подати інформацію, яка б дозволила студенту осмислити філософське й культурологічне підґрунтя сучасного літературного процесу;
- ознайомити з кращими взірцями сучасного слов'янського письменства;
- висвітлити паралелі в розвитку слов'янських літератур.
- розвивати культуру художнього сприймання, творчої уяви, естетичних потреб та смаку;
- розкривати у студента його здібності і таланти

Практичні цілі:

- - сформувати картину сучасного письменства (його прозового та поетичного компоненту) і зорієнтуватися в його розмаїтій пропозиції;
 - розвинути навички креативного читання;
 - усвідомити характер зв'язку між постмодерною літературою та реальністю;
 - отримати багату й різнобічну інформацію про важливі твори сучасної літератури;
- майбутнім перекладачам допоможе зорієнтуватись у тому, які твори їм було б цікаво перекладати.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- факти й тенденції історії розвитку прози сучасних слов'янських літератур;
- найновіші поетикальні напрямки в літературах слов'янських народів та їх чільних представників; літературознавчі терміни, які з'явилися в постмодерний період; твори, які найповніше втілюють поетику кожного з етапів постмодерну;
- знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

уміти:

- аналізувати художні прозові твори, літературні явища, вписувати їх у відповідний контекст;
- вичленовувати проблеми історико-літературного та теоретичного характеру, вирішувати їх, працюючи в команді або самостійно, пропонувати творчий підхід, вести дискусії з використанням мовленнєвих засобів, аргументувати позицію, адаптуватися до ситуації;
- оперувати термінами постмодерністської літературної теорії і в їхньому світлі аналізувати твори постмодерного письменства, а також характеризувати найсучасніші тенденції розвитку прози української та зарубіжних (передовсім слов'янських літератур) з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- організовувати процес свого навчання й самоосвіти;
- вести наукове дослідження на належному рівні з дотриманням вимог академічної доброчесності, осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки;
- розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів, інноваційних підходів, використовувати інформаційні й комунікаційні технології.
- панорамно бачити літературну картину у слов'янських народів, вирізняти спільні та відмінні риси, простежувати трансісторичні явища і глобальні тенденції для вирішення професійних завдань, зокрема у науковій, перекладацькій, педагогічній, культурній та інших сферах.

2. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Постпостмодерністський етап розвитку сучасної літератури. Теоретичне підґрунтя й художні практики.

Тема 2. «Новий автобіографізм».

Тема 3. «Новий сентименталізм».

Тема 4. Жанрова література: від елементів детективу в психологічній прозі до детективу з елементами психологізму.

Тема 5. Гендерна проблематика в сучасній прозі. Тривіальна література сьогодення («жіночий роман»).

Тема 6. Мультимедійність сучасної прози.

Тема 7. Нон-фікшн, публіцистика, популярна літературна критика. Сучасна поезія.

Тема 8. Фантастика: літературна фантастика, фентезі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин
-------------------------------	-----------------

	денна форма			
	усього	л	п	с.р.
1	90	16	16	58
Модуль 1				
Тема 1. Постпостмодерністський етап розвитку сучасної літератури. Теоретичне підґрунтя й художні практики.	13	2	2	9
Тема 2. «Новий автобіографізм».	11	2	2	7
Тема 3. «Новий сентименталізм».	11	2	2	7
Тема 4. Жанрова література: від елементів детективу в психологічній прозі до детективу з елементами психологізму.	11	2	2	7
Тема 5. Гендерна проблематика в сучасній прозі. Тривіальна література сьогодення («жіночий роман»).	11	2	2	7
Тема 6. Мультимедійність сучасної прози.	11	2	2	7
Тема 7. Нон-фікшн, публіцистика, популярна літературна критика. Сучасна поезія	11	2	2	7
Тема 8. Фантастика: літературна фантастика, фентезі.	11	2	2	7
Разом за змістовим модулем	90	16	16	58
Усього годин	90	16	16	58

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Постпостмодерністський етап розвитку сучасної літератури. Теоретичне підґрунтя й художні практики.	2
2	«Новий автобіографізм».	2
3	«Новий сентименталізм».	2
4	Жанрова література: від елементів детективу в психологічній прозі до детективу з елементами психологізму.	2
5	Гендерна проблематика в сучасній прозі. Тривіальна література сьогодення («жіночий роман»).	2
6	Мультимедійність сучасної прози.	2
7	Нон-фікшн, публіцистика, популярна літературна критика. Сучасна поезія.	2
8	Фантастика: літературна фантастика, фентезі.	2

5. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
1	Постпостмодерністський етап розвитку сучасної літератури. Теоретичне підґрунтя й художні практики. Підготувати огляд сучасної національної літератури (богемісти-чеської, сербісти – сербської, словакісти – словацької).	9
2	«Новий автобіографізм». Підібрати взірці «нового автобіографізму» в інших слов'янських літературах.	7
3	«Новий сентименталізм». Знайти взірці «нового сентименталізму» в інших слов'янських літературах.	7
4	Жанрова література: від елементів детективу в психологічній прозі до детективу з елементами психологізму. Зразки детективів (пригодницької літератури) в інших слов'янських літературах.	7
5	Гендерна проблематика в сучасній прозі. Тривіальна література сьогодення («жіночий роман»). Жіночий роман на вибір (з інших слов'янських літератур).	7
6	Мультимедійність сучасної прози. Виокремити інші медії та їхні функції у сучасній художній прозі.	7
7	Нон-фікшн, публіцистика, популярна літературна критика. Сучасна поезія.	7
8	Фантастика: літературна фантастика, фентезі. Зразки сучасної літературної фантастики та фентезі.	7

6. Індивідуальні завдання

В методології організації навчання літератури закладено особистісно-зорієнтований (студентоцентристський) підхід, який покликаний на створення умов для розвитку особистості студента, зокрема творчого підходу до реалізації завдань, розвитку наукового мовлення майбутнього дослідника, удосконалення навичок групування і презентації матеріалу.

7. Методи навчання

Основними навчальними методами є лекція, практичні заняття, організація самостійної роботи (читання текстів, знайомство з теоретичними літературознавчими працями), а також метод дискусії. Під час викладання курсу «Художня парадигма сучасних слов'янських літератур» методи і техніки обираємо відповідно до специфіки цієї дисципліни, яка вимагає синтетичного підходу до висвітлення проблем. Для досягнення мети курсу і розв'язання поставлених завдань будуть використовуватися історико-літературний, типологічний, герменевтичний, порівняльно-історичний, текстологічний (включно з *close reading*), рецептивний та соціокультурний методи. Студенти матимуть можливість виявити свою креативність і продемонструвати особливості бачення сучасного літературного процесу, взявши участь у заняттях.

8. Методи контролю

Усне опитування на практичних заняттях (фронтальне та індивідуальне).
Оцінювання проводиться за 5-бальною шкалою.

Оцінюються усні відповіді студентів на практичних заняттях, зокрема оцінка формується з урахуванням вичерпності висвітлення теоретичної проблеми й аналізу художнього тексту з фокусуванням на теоретичних аспектах, які є темою заняття.

Максимальна оцінка за відповідь на занятті – 5.

Нараховані оцінки пропорційно переводяться у бали за шкалою 40:100.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне оцінювання за темами змістового модуля								Підсумковий бал
5	5	5	5	5	5	5	5	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики		для заліку
90 – 100	A	5	відмінно	зараховано
81-89	B	4	дуже добре	
71-80	C		добре	
61-70	D	3	задовільно	
51-60	E		достатньо	
21-50	FX	2	незадовільно	не зараховано
0-20	F	2	незадовільно (без права перездачі)	не зараховано (без права перездачі)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТА

5 балів (90-100)

Студент демонструє глибокі знання навчального матеріалу; уміє, подаючи різні погляди, аналізувати явища у їхньому взаємозв'язку й розвитку; логічно й послідовно відповідає на поставлені запитання; добирає переконливі аргументи, усвідомлює можливості використання тієї чи іншої інформації; уміє застосовувати теоретичні знання для виконання практичних завдань;

4 бали (81-89)

Студент демонструє ґрунтовні знання навчального матеріалу; дає аргументовані відповіді на поставлені запитання; логічно й послідовно відповідає на поставлені запитання, уміє застосовувати теоретичні знання у ході виконання практичних завдань;

3 бали (71-79)

Студент демонструє міцні знання навчального матеріалу, загалом аргументовані відповіді містять певні (несуттєві) неточності; у відповіді помітний репродуктивний характер, студент недостатньо застосовує теоретичні знання під час виконання практичних завдань;

2 бали (61-69)

Студент демонструє посередні знання навчального матеріалу, відповідь недостатньо аргументована, характеризується неповнотою і поверховістю в розкритті теми, порушенням послідовності викладу; студент недостатньо застосовує теоретичні знання під час виконання практичних завдань;

1 бал (51-59)

Студент демонструє посередні знання навчального матеріалу, не розрізняє основну та другорядну інформацію; відповідь недостатньо аргументована, хибує на непослідовність викладу, пропуск фрагментів, важливих для розуміння думки, поверховість у розкритті теми; попри володіння основними теоретичними знаннями студент майже не застосовує їх для виконання практичних завдань;

10. Методичне забезпечення

Презентаційні та ілюстративні матеріали, літературознавчо-критичні часописи і дослідження, художні тексти, комп'ютер, проектор.

11. Рекомендована література

Базова

1. Енциклопедія постмодернізму/ За ред. Ч.Вінквіста та В.Тейлора; Пер. з англ. В.Шовкун; Наук.ред.пер. О.Шевченко. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 503 с.
2. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. -Чернівці, 2001.
3. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. - Львів, 1996.
4. Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період: Навч. посіб. Р.Б. Харчук. – К.: ВЦ „Академія“, 2008. – 248 с. (Альма-матер).
5. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн, Київ: Критика, 2005. - 263 С.
6. Денисова Т. Феномен постмодернізму: контури й орієнтири// Слово і час. - 1995. - №2. - С.18-27.
7. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. Переклала з англійської Мар'яна Гірняк. Науковий редактор Марія Зубрицька, 2004. – 383 с.
8. Сербська література ХХ ст. Хрестоматія / Вибір та опрацювання Деяна Айдачича, Алли Татаренко. – Київ : «Освіта України», 2016. – 300 с.
9. Татаренко А. Постмодернізм у сербській літературі: навчальний посібник. – Львів: ЛА «Піраміда», 2013. – 196 с.

Допоміжна

1. Бакула Б. Постмодернізм і польський історичний роман// Слово і час. - 1997. - №8. - С.13-22.
2. Делич Й. Хозарська призма (фрагменти з книги). – переклала Ольга Рось. // Ї: незалежний культурологічний часопис – 1999. – Ч.15. – С.98-110.
3. Јерков А. Постмодерно доба српске прозе// Антологија српске прозе постмодерног доба.- Београд, 1992.
4. Калинська Л. Поетика постмодерністського українського роману: Юрій Андрухович "Перверзія". - Київ, 1998.

5. Лук`янець В., Соболь О. Філософський постмодерн. - Київ, 1998.
7. Михайлович Я. Павич та гіпербелетристика// *Ї*. - 1999. - № 15. - С.51-598.
- Павич М. Початок і кінець роману// *Ї*. - 1999. - №15. - С.64-68.
9. Постколоніалізм. Генерації. Культура. – Київ: Лаурус, 2015.
10. Сиваченко Г. Парадокси словацького роману. - Київ, 1993.
11. Сокол Л. П. Гіпертекст і постмодерністський роман// *Слово і час*. – 2002. - №11. – С.76-80.
12. Татаренко А. Поетика форми в прозі постмодернізму: досвід сербської літератури. Львів: ПАІС, 2010.
13. Татаренко А. Поетикальні функції автобіографічного елементу в сербській, хорватській, українській прозі постмодерної доби // *Слов'янські обрії: доповіді українських учасників ХУІ Міжнародного з'їзду славистів (м.Белград, Сербія, 20-27 серпня 2018)* – Вип. 9. К.: Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського; Український комітет славистів, 2018. – С. 233-244.
14. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс/гендер/жанр, ЛАНДОН- XXI, Донецьк 2011.
15. Oraić Tolić D. Muška moderna i ženska postmoderna: rođenje virtualne kulture, Naklada Ljevak, Zagreb 2004.
16. Posttotalitarny syndrom pokoleniowy w literaturach słowiańskich Europy środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej końca XX-początku XXI wieku w swietle studiow postkolonialnych. red.nauk. A.Matusiak. Poznan-Wrocław, 2016. –398 s.
17. Žmegač V. Povijesna poetika romana.- Zagreb, 1987.
18. Літературно-джазові імпровізації: інтермедіальні студії. – за ред. С. Маценки, Львів: «Срібне слово». 2019.